

Список використаних джерел:

1. Гаджиєва М. Н. Основы самосовершенствования: тренинг самопознания / М. Н. Гаджиєва, Н. Н. Никитина. – Екатеринбург : Деловая книга, 1998. – 144 с.
2. Дудікова Л. В. Формування готовності до професійного самовдосконалення у майбутніх лікарів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти» / Лариса Володимирівна Дудікова ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2011. – 22 с.
3. Ігнатюк О. А. Теоретичні та методичні основи підготовки майбутнього інженера до професійного самовдосконалення в умовах технічного університету: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти» / О. А. Ігнатюк ; Харківськ. нац. пед. університет ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2010. – 43 с.
4. Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття / В. Литвин, В. Андрущенко, А. Гурій, С. Довгий, В. Зайчук, В. Кремень, В. Кушерець, В. Огнев'юк, В. Скотний, А. Толстоухов. – К. : Навчальна книга, 2004. – Кн. 2: Освіта і наука: творчий потенціал державо- і культуротворення. – 672 с.

Демченко Н.М.

кандидат педагогічних наук, доцент;

Рой Т.М.

магістр,

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У Національній доктрині розвитку освіти (Україна XXI століття) зазначено, що пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують даліше удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Головною функцією освіти в усі часи розвитку людства була передача підростаючому поколінню культурно-історичних надбань суспільства, а також формування активної особистості, яка була б здатна протягом життя не лише адаптуватися до швидких змін у професійній сфері та самостійно опановувати нові інформаційні технології, але й сприяти новим досягненням освіти, науки та

культури. Водночас на сучасному етапі відбувається автоматизація та комп'ютеризація інформаційної діяльності, що виявляється у створенні нових програмних продуктів, покликаних полегшити роботу фахівця з інформацією. У зв'язку з цим актуальність проблеми формування інформаційної компетентності особистості обумовлена тим фактом, що вміння опанувати інформацію та орієнтуватися в її великій кількості стає невід'ємною рисою фахівця будь-якої сфері діяльності.

Необхідно зазначити, що на сучасному етапі розвиток досліджень сутності інформаційної компетентності фахівця має кілька напрямів: від професійної підготовки фахівців у вищій школі (А. Алексюк, В. Бондар, В. Олійник) до вивчення інформаційних технологій у навчальному процесі вищої школи (Р. Гуревич, В. Кухаренко, П. Стефаненко) та впровадженню комп'ютерних технологій в освітній процес вищих навчальних закладів (А. Верлань, М. Кадемія). Компетентнісний аналіз означеної проблеми здійснюють також такі українські вчені як Н. Баловсяк, Н. Болюбаш, Н. Глузман, М. Головань, Ю. Дорошенко, С. Калашнікова, Л. Петухова, А. Раков, С. Сисоєва, О. Спирін.

Метою даної статті є з'ясування сутності поняття «інформаційна компетентність» фахівця в сучасній педагогічній літературі.

Дефініція «інформаційна компетентність» широко розглядається на сучасному етапі розвитку педагогіки, але розглядають науковці її досить неоднозначно. В основу найбільш поширеного підходу до визначення інформаційної компетентності покладено поняття «інформація». Головним при цьому підході є вивчення процесу сприйняття інформації людиною, операції з інформацією у професійній діяльності фахівця.

Так, О. Зайцева розглядає *інформаційну компетентність* як складне індивідуально-психологічне утворення на основі інтеграції теоретичних знань, практичних умінь в області інноваційних технологій і визначеного набору особистісних якостей.

І. Смирнова трактує *інформаційну компетентність* як нову грамотність яка передбачає вміння активної, самостійної обробки різної інформації людиною, прийняття принципово нових рішень у непередбачених ситуаціях з використанням технологічних засобів, а також навички комп'ютерного введення, оперування з екранними поданнями інформаційних об'єктів та моделей [5, с. 56].

Близьким до цього визначення є формулювання О. Смолянінової яка під *інформаційною компетентністю* розуміє універсальні засоби пошуку, отримання, обробки, подання та передачі інформації, узагальнення, систематизації та перетворення інформації у знання.

На думку Г.Дегтярьової, «*інформаційна компетентність*» – це здатність особистості орієнтуватися в потоці інформації; вміння працювати з різними видами інформації; знаходити й відбирати необхідний матеріал, класифікувати його, узагальнювати, критично до нього ставитися; на основі здобутих знань вирішувати будь-яку інформаційну проблему, пов'язану із професійною діяльністю [2].

О. Миронова пропонує розглядати *інформаційну компетентність* як здатність ефективно виконувати інформаційну діяльність (при вирішенні професійних завдань, навчанні, у повсякденному житті) з використанням ІКТ, що передбачає володіння інформаційною компетенцією та сформованою готовністю (що містить й особистісні якості) до розв'язання відповідних завдань з урахуванням набутого досвіду, з можливістю самостійної організації власної діяльності, зі здійсненням самоконтролю та усвідомленням особистої ролі при їх реалізації та можливих наслідків її здійснення [4, с. 169].

Інформаційна компетентність є як однією з ключових компетентностей, так і інтегративною якістю особистості, яка є результатом відображення процесів відбору, засвоєння, переробки, трансформації і генерування інформації в особливий тип предметно-специфічних знань, що дозволяє виробляти, приймати, прогнозувати і реалізовувати оптимальні рішення в різних сферах діяльності, – стверджує С. Трішина.

О. Іонова визначає *інформаційну компетентність* як інтегративну якість особистості, системне утворення знань, умінь та здібності суб'єкта у сфері інформації та інформаційно-комунікаційних технологій та досвіду їх використання, а також здібність удосконалювати свої знання, уміння та приймати нові рішення у мінливих умовах або непередбачуваних ситуаціях з використанням нових технологічних засобів.

А. Гоферберг вважає, що *інформаційна компетентність* – це індивідуально-психічний стан, який об'єднує теоретичні знання про джерела інформації та уміння працювати з інформацією, що представлена у різних видах, а також можливість самостійно використовувати нові інформаційні технології.

На думку О. Кочурової, *інформаційна компетентність* – це система знань та вмінь, яка забезпечує необхідний у конкретній ситуації рівень отримання, переробки, передачі, зберігання та подання професійно детермінованої інформації.

Інформаційна компетентність – це знання, уміння, навички і здатність їх застосовувати при вирішенні завдань у засобах нових інформаційних технологій, – визначає А. Зав'ялова [3].

О. Федорчук переконує, що інформаційна компетентність передбачає наявність у сучасної людини виробленої звички одержувати знання з використанням можливостей сучасних комп'ютерних технологій так само, як ми одержуємо знання через книги. У такий спосіб сукупність стійких навичок постійного ефективного застосування досягнень цивілізації, зокрема виховання мотивації і навичок застосування інформаційних технологій, визначається як *інформаційна компетентність* [6].

Також під поняттям «*інформаційна компетентність*» розуміють здатність особистості орієнтуватися в потоці інформації та критично осмислювати її, вміння працювати з різними видами інформації, на основі здобутих знань розв'язувати будь-яку інформаційну проблему, пов'язану з життям у сучасному високотехнологічному інформаційному суспільстві та з професійною діяльністю [1].

Отже, під інформаційною компетентністю необхідно розуміти якість особистості, яка представляє собою сукупність знань, умінь і ціннісного ставлення до ефективного здійснення інформаційної діяльності і використання нових інформаційних технологій для рішення соціально-значущих задач, які виникають у повсякденному житті людини в суспільстві (сюди відносяться загальноосвітні знання, уміння і мотивація здійснення інформаційної діяльності).

Інформаційну компетентність можна розглядати як рівень знань, умінь та навичок, що дозволяє оперативно орієнтуватися у інформаційному просторі, і водночас як здатність шукати, вибирати, інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати, аналізувати, структурувати, використовувати та зберігати отриману інформацію з позиції завдань, що вирішуються, а також як володіння сучасними засобами інформації та інформаційними технологіями.

Список використаних джерел:

1. Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К.І.С.», 2004. – 112 с.

2. Дегтярьова Г. А. Формування ІКТ-компетентності вчителів-філологів у системі неперервної освіти спеціаліста [Електронний ресурс] / Г. А. Дегтярьова. – Режим доступу : <http://tme.umo.edu.ua/docs/5/11degstue.pdf>

3. Жукова В. М. Інформатична підготовка майбутніх вчителів математики на базі ІКТ / В. М. Жукова // Наукова молодь: досягнення та перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луганськ, 11–12 берез. 2008 р.). – Луганськ, 2008. – С. 104–107.

4. Миронова О. І. Формування інформаційної компетентності студентів як умова ефективного здійснення інформаційної діяльності / О. І. Миронова // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 17(204). – С. 165–175.

5. Смирнова І. М. Формування інформаційної культури майбутніх учителів початкових класів : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Смирнова Ірина Михайлівна. – Ізмаїл, 2004. – 238 с.

6. Федорчук О. С. Фахово-інформатична компетентність майбутніх правознавців як складова їхньої функціональної готовності [Електронний ресурс] / О. С. Федорчук // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України : електрон. наук. фах. вид. / голов. ред. Романишина Л. М. – 2010. – Вип. 5. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Vnadps/2010_5/10fossfg.pdf

Загіка О.О.

аспірант,

*Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії педагогічних наук України,
заступник директора з навчально-виховної роботи,
ВПУ № 25 м. Хмельницького*

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО АГЕНТА З ПОСТАЧАННЯ НА ЗАСАДАХ АДАПТИВНОГО ТА КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДІВ

В умовах розвитку системи професійно-технічної освіти, навчальні заклади спрямовують зусилля на забезпечення якісної підготовки конкурентоспроможного фахівця. Досягнення такої мети неможливе без вдосконалення професійної підготовки кваліфікованих робітників, зокрема, майбутніх агентів з постачання.

Проблемам професійної компетентності випускника професійно-технічного навчального закладу присвячені наукові пошуки українських дослідників та науковців З. Єрмакової, С. Кіндзерської,